

HALLITUSOHJELMAN LAATIJOILLE

Asia: OIKEUDENMUKAISEN JA KESTÄVÄN ELÄKEPOLITIIKAN TOTEUTTAMINEN

Viite: Julkilausumamme 1.12.2010 / Eläkeläisten syrjintä lopetettava

Kaikille eduskuntaryhmille ennen vaaleja toimittamaamme julkilausumaan tukeutuen haluamme vielä korostaa hallitusohjelmassa huomioitavaksi seuraavaa:

1. Työeläkkeiden tason säilyttäminen – työeläkeindeksin muuttaminen

Yli viidentoista vuoden kehityksen seurauksena on työeläkeläisen alkuperäisestä noin 50 % eläkkeen tasosta jäljellä enää vain 39 % eläkkeiden nousun oltua vain 34 %, kun samana aikana palkat ovat nousseet 71 % ja kansanedustajien palkat peräti 120 %. Työeläkerahastot ovat tänä aikana kasvaneet noin 265 % (38,1 mrd:sta 138,8 mrd:n euroon) ja rahastojen hoitokulut ja hoitajien palkkiot nousseet kohtuuttomalle tasolle (500 – 600 milj. euroa/v).

Lopullisena tavoitteena tulee olla työeläkeindeksin palauttaminen alkuperäiseksi **ansiotasoindeksiksi**. **Ensimmäisessä vaiheessa** palattakoon ennen vuoden 1996 muutosta käytössä olleeseen **puoliväli-indeksiin** (50/50) kuten edustaja Mikko Kuoppa lakialoitteessaan 80/2010/23.11.2010 esittää. Näin saadaan eläkeläisten tulokehitys tulevaisuudessa entistä paremmin seuraamaan yleistä hintakehitystä ja vältetään ylimääräinen sosiaaliturvan tarve.

Työeläkkeiden indeksikorjaus 50/50 -tasoon veisi vuositasolla alle 100 milj. euroa, johon riittäisivät nykyiset tavaksi tulleet, vapaaehtoiset asiakaspalautukset työnantajille (n. 200 milj. euroa/v eli 10 vuodessa jo 2 mrd euroa), jotka vakavaraisuuslain ja sopimusten mukaan eivät kuulu palautettaviksi vaan eläkkeiden maksuun. Indeksikorjaus ei siis vaatisi vielä itse pääomaan eikä sen varsinaiseen tuottoonkaan koskemista. Korjaus alkuperäiseen ansiotasoindeksiinkään ei veisi kuin noin 200 milj. euroa/v eli alle 4 % eläkerahastojen pitkän aikavälin keskimääräisestä 5,5 mrd:n vuotuisesta tuotosta. Eläkerahastojen (säätöiden ja kassojen varantojen kanssa yhteensä 143,8 mrd euroa/31.12.2010) kasvu jatkuisi osaavalla sijoitustoiminnalla ja huolellisella taloudenpidolla edelleen, jolloin myös tulevien eläkeläisten eläkkeet olisivat turvattu. Mitä indeksikorjaus tekee ”pitkässä juoksussa” on asia, joita on vaikea laskea. Tilanne tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että **korjaus on mahdollinen, kunhan rahoja ei omiita muuhun käyttöön**. Muistettava on myös, että ainahan on mahdollista tehdä uusintakorjaus, kuten historia osoittaa.

2. Eläkeläisten verotus

Eläkeläisten verotus on saatettava vertailukelpoiseksi saman tuloluokan palkansaajien verotuksen kanssa. Palkansaajan **työeläkemaksu ei ole veroa**, vaan ko. työntekijän omaa ”eläkesäästöä”, jonka he ovat vielä saaneet vähentää verotuksessaan. Eläkeläiset ovat siis maksaneet palkansaajan TEL -maksun suuruista lisäveroa eläkkeestään valtiolle. **Tämä virheellisyys tulee oikaista**. Tärkeätä on myös eläketulo-vähennyksen seuraaminen ansiotulovähennyistä sekä verotettavan tulon alarajan nostaminen, koska yleinen kustannustason nousu on lisännyt toimeentulotukea saavien määrää jatkuvasti ja tähän kuluttaa verovaroja.

3. Työeläkerahastot, niiden hallinto sekä lainsäädännön valmistelu - varojen käyttö läpinäkyväksi

Työeläkerahastot on tarkoitettu ensisijaisesti työuransa päättäneiden eläkejasta selviämiseen, eikä riskisijoitusten ja pörssi liiketoiminnan harjoittamiseen. Viimeaikaisen kehityksen mukaan erääksi keskeiseksi tavoitteeksi on kuitenkin otettu rahastojen määrän kasvattaminen leikkaamalla eläkkeiden tasoa ja ostovoimaa vuoden 1996 alusta käyttöön otetun taitetun indeksin avulla.

Pidämme **perustuslain 6 §:n ja oikeuskanslerin näkemyksen** (päätös 535/1/01/8.7.2004) **vastaisena** sitä, että väliaikaiseksi tarkoitettun taitetun indeksin avulla on määrätietoisesti vaikeutettu eläkeläisten

toimeentuloa ja kasvatettu työeläkerahastoja oloissamme kohtuuttomiksi. **Samalla on kasvatettu valtava taloudellinen valtakeskittymä yli miljoonan eläkeläisen ja julkisen vallan kontrollin ulkopuolelle.**

Työeläkerahastojen hallinto ja valtiovalta on syrjäyttänyt eläkeläiset rahastojen hoitoon ja käyttöön liittyvän lainsäädännön valmistelusta ja sijoitustoiminnan suunnittelusta. Lainsäädännön ja eläkeasioiden kehittämistä koskevat neuvottelut käydään ns. kolmikantaneuvotteluissa, joissa ovat edustettuina työnantajat, ammattijärjestöt ja valtiovalta. **Pidämme perustuslain ja yhdenvertaisuuslain vastaisena sitä, että nimenomaan eläkerahastojen käyttöä ja eläkeläisiä koskevan lainsäädännön kehittämistä koskevissa neuvotteluissa ei ole mukana eläkeläisjärjestöjen edustajia** tasavertaisina neuvottelijoina ilman poliittista sitoutumista. Näin myöskään eläkeläisillä itsellään oleva ”tositieto” ei tule hyödynnettyksi.

Esitämme, että **työeläkerahastojen hoitoa ja käyttöä sekä yleensä eläkeasioita koskevan lainsäädännön kehittäminen on entistä selkeämmin keskitettävä sosiaali- ja terveysministeriöön. Rahastojen hallinnossa tulee olla mukana STM:n ja eläkeläisjärjestöjen edustus.** Lisäksi kaikkiin eläkeasioita koskeviin neuvotteluihin on saatava eläkeläisten edustus. Siis nykyisen kolmikannan sijaan tarvitaan **NELIKANTA.**

5. Muuta huomioitavaa

Vanhuspalvelulaki

Vanheneminen ja vanhuudesta selviäminen tulee kokea entistä turvatummaksi ja hyväksyttymmäksi säätämällä **ensi tilassa vanhuspalvelulaki** siten, että siihen sisällytetään

- vanhusasiavaltuutetun virka ja vanhusneuvostot,
- vanhusten oikeudet palveluihin ja oikeus tulla kuulluksi,
- vastuu palvelujen järjestämisestä, ohjauksesta, saatavuudesta, rahoituksesta ja laadun valvonnasta sekä
- omais- ja läheishoitajien oikeudet tukeen ja vapaapäiviin.

Laista tulee selkeästi ilmetä vastuu kuntien ja valtion kesken mm. palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta.

Eläkejärjestelmän kehittäminen

Nykyistä työeläkejärjestelmää voidaan kehittää vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia. Jo todetun keski-ään nouseminen antaa mahdollisuuden myös työurien pidentämiseen ”vanhemmasta päästä”. Ei kuitenkaan ole syytä rangaista jo eläkkeellä olevia ts. niitä, joilla ei ole ollut edes mahdollisuuksia olla työssä yli sovitun eläkeiän, oli se sitten 62-, 63-, 65- vuotta tai jotain muuta. **Irtisanomiset eläkeiän kynnyksellä oleville on kiellettävä.**

Olennaista on **aloittaa työvuodet** mahdollisimman **aikaisin**. Kansantalouden kannalta ei ole järkevä, että esim. yliopisto-opiskelijoiden opiskeluaikat venyvät ja työurat alkavat noin 10 vuotta aiempaa myöhemmin.

Työeläkejärjestelmään lipsahtaneet epäoikeudenmukaisuudet esim. elinaikakertoimen kohtuuttomuudet tuleville eläkeläisille on korjattava. **Eläkkeen on perustuttava tehtyihin työvuosiin ilman superkarttumia ja erityisoikeuksia!**

Suomen Eläkeläisten Edunvalvontayhdistys
SEDU ry

PRO ELÄKE ry

Liisa Sihvo, pj

Pekka Kivelä, pj

Pekka Auvinen, vpj

Pekka Vuento, sihteeri

JAKELU: pj Jyrki Katainen, Kansallinen Kokoomus
pj Jutta Urpilainen, Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue
pj Timo Soini, Perussuomalaiset
pj Paavo Arhinmäki, Vasemmistoliitto